

11. Filológia

1. Základné údaje

1.1. Názov študijného odboru v slovenskom jazyku	Filológia
1.2. Názov študijného odboru v cudzom jazyku	Philology (<i>angl.</i>)
1.3. Študijným odborom sa nahrádza iný študijný odbor	☒ áno ☐ nie Ak áno, názov zodpovedajúceho študijného odboru alebo študijných odborov: 2.1.23. teória literatúry a dejiny konkrétnych národných literatúr 2.1.27. slovenský jazyk a literatúra 2.1.28. slovanské jazyky a literatúry 2.1.29. neslovanské jazyky a literatúry 2.1.30. orientálne jazyky a kultúry 2.1.31. klasické jazyky 2.1.32. cudzie jazyky a kultúry 2.1.33. všeobecná jazykoveda 2.1.34. jazykoveda konkrétnych jazykových skupín 2.1.35. prekladateľstvo a tlmočníctvo 2.1.36. literárna veda
1.4. Nosné témy jadra znalostí študijného odboru	Študijný odbor filológia zahŕňa vedomosti, zručnosti a kompetencie viažuce sa na a) stavbu, štruktúru a historický vývin prirodzených jazykov, na spoločenské postavenie a fungovanie jazykov v medziľudskej komunikácii a v širších spoločenských, kultúrnych a pragmatických súvislostiach, b) diachrónne a synchronne vzťahy a súvislosti medzi jazykmi a jazykovými skupinami, c) jazykové vzdelávanie a rozvíjanie komunikačno-pragmatických kompetencií a zručností spojených s ústnym a písomným prejavom a s verejným pôsobením absolventov, d) osvojenie si dejín literatúry a poznatkov z teórie literatúry a literárnovednej metodológie, e) kultivovanie interpretačných zručností pri práci s literárnymi textami a písanými záznamami z rozmanitých komunikačných sfér, f) analýzu, výklad a edície textov literárnych a kultúrnohistorických diel a pamiatok. Filológia tiež obsahuje poznatky týkajúce sa teórie literatúry a dejín národných literatúr, slovenského jazyka a literatúry, neslovanských jazykov a literatúr, orientálnych jazykov a kultúr, klasických jazykov, cudzích jazykov, všeobecnej jazykovedy, jazykovedy konkrétnych jazykových skupín, prekladateľstva a tlmočníctva, literárnej vedy, didaktiky jazyka a literatúry.
1.5. Stupne vysokoškolského štúdia, v ktorých je možné získať vysokoškolské vzdelanie v študijnom odbore	☒ prvý ☒ druhý ☒ tretí
1.6. Možnosť spojenia študijného programu prvého stupňa a druhého stupňa do jedného celku	☐ je možné spájať študijné programy prvého stupňa a študijné programy druhého stupňa do jedného celku ☐ nie je možné študovať samostatne v študijných programoch prvého stupňa a samostatne v študijných programoch druhého stupňa ☒ nie je možné spájať študijné programy prvého stupňa a študijné programy druhého stupňa do jedného celku

1.7. Kód stupňa vzdelania podľa medzinárodnej štandardnej klasifikácie vzdelania (ISCED)	Prvý stupeň vysokoškolského vzdelania: a) akademicky orientované bakalárske študijné programy vysokých škôl – kód 645, b) profesijne orientované bakalárske študijné programy vysokých škôl – kód 655. Druhý stupeň vysokoškolského vzdelania: magisterské, inžinierske a doktorské študijné programy vysokých škôl pokračujúce po dosiahnutí bakalárskeho vzdelania – kód 767. Rigorózna skúška – kód 768. Tretí stupeň vysokoškolského vzdelania – kód 864.
1.8. Úroveň národného kvalifikačného rámca Slovenskej republiky – SKKR	Prvý stupeň vysokoškolského vzdelania – SKKR 6 Druhý stupeň vysokoškolského vzdelania – SKKR 7 Tretí stupeň vysokoškolského vzdelania – SKKR 8
1.9. Možnosť uskutočniť interdisciplinárne štúdiá	☒ áno ☐ nie

2. Možnosť vykonať rigoróznú skúšku a obhájiť rigoróznú prácu

- áno (iba v prípade študijných programov, ktorých absolventi získajú titul „magister“)
 nie

Ak áno, udeľovaný akademický titul

- „doktor prírodných vied“ (v skratke „RNDr.“)
 „doktor farmácie“ (v skratke „PharmDr.“)
 „doktor filozofie“ (v skratke „PhDr.“)
 „doktor práv“ (v skratke „JUDr.“)
 „doktor pedagogiky“ (v skratke „PaedDr.“)
 „doktor teológie“ (v skratke „ThDr.“)

3. Vyžaduje sa stanovisko k predpokladu uplatnenia absolventov študijného programu v praxi

- áno
 nie

Ak áno, názov právnickej osoby, ktorá stanovisko vydáva:

4. Obsah študijného odboru

4.1. Oblasť a rozsah vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré profilujú absolventa študijného programu prvého stupňa v súlade s príslušnou úrovňou národného kvalifikačného rámca

Vedomosti Zručnosti Kompetencie	<p>Absolvent študijného odboru má všeobecné vedomosti na úrovni syntézy. Ovláda študovaný jazyk alebo jazyky na vysokej praktickej úrovni. Disponuje vzťahovo-argumentačne nadobudnutými vedomosťami o jazyku a jeho zákonitostiach, o spôsobe a podmienkach jeho fungovania vo všetkých jazykových rovinách a vzťahoch k iným jazykom. Špecifikuje a usúvzťazňuje poznatky z teórie literatúry a z dejín literatúry a z interpretácie literárneho textu. Ovláda nosné údaje, pojmy, princípy a teoretické a metodologické zásady zvoleného jazykového a kultúrno-historického areálu a korešpondujúcich vied. Pozná všetky jazykové roviny jazykového systému príslušného jazyka, jazykové štýly, kontrastívnu gramatiku, sociopragmatické kontexty a komunikačné súvislosti príslušného jazyka. Absolvent je oboznámený s najdôležitejšími kultúrnymi a spoločenskými reáliami a dejinami jazykového a kultúrneho areálu. Je vybavený systémovo spätými teoretickými a metodologickými poznatkami z oblasti teórie prekladu, tlmočenia a metód prekladu a tlmočenia. Uplatňuje študované alebo pracovné jazyky na aplikačno-komunikačnej úrovni v ústnom dorozumívaní a písomnom dorozumívaní.</p> <p>Má osvojené postupy, zručnosti a stratégie prekladu a tlmočenia a vie ich prakticky využiť pri sprostredkovaní bežnej komunikácie. Ovláda prácu s dátami, pozná spôsoby využitia dát produkovaných prekladateľmi. Pozná systémy strojového prekladu a nové trendy vo vývoji prekladateľských softvérov. Pozná základné postupy, analýzy a interpretácie prozaického,</p>
--	--

	<p>dramatického a básnického textu. Je schopný aplikovať jazykovedné a literárnovedné poznatky pri rozmanitých kultúrno-umeleckých a pragmaticko-komunikačných aktivitách. Rozvíja vlastnú jazykovú kultúru v prvom aj príslušnom ďalšom jazyku. Vyznačuje sa tvorivým a pružným myslením a je schopný zapájať sa do práce v umelecko-kreatívnych odvetviach. Vie kriticky analyzovať písomný aj hovorený prejav, formulovať vlastné stanoviská a postoje, kriticky ich revidovať a konštruktívne obhajovať. Dokáže profesionálne prezentovať vlastné stanoviská, a to aj v cudzom jazyku. Ovláda dejinno-kultúrne, odborné, hodnotovo-morálne, spoločenské, právne a ekonomické súvislosti a osobitosti študovaného jazyka alebo jazykov alebo jazykového areálu. Dokáže udržiavať kontakt s aktuálnym vývojom v študovanej disciplíne a účinne pokračovať vo vlastnom profesionálnom rozvoji.</p>
--	---

4.2. Oblasti a rozsah vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré profilujú absolventa študijného programu druhého stupňa v súlade s príslušnou úrovňou národného kvalifikačného rámca

<p>Vedomosti Zručnosti Kompetencie</p>	<p>Absolvent má odborné a metodologické vedomosti z viacerých oblastí študijného odboru alebo praxe. Je kompetentný samostatne formulovať vedecký problém, vzťahovo-analyticky uvažovať o vymedzenej problematike v rámci študijného odboru a s prípustnými interdisciplinárnymi presahmi. Vie vyhľadávať a formulovať odborné témy a úlohy, zvažovať odporúčania, navrhovať optimálne riešenia a zabezpečovať výskumy teoretických problémov a praktických stránok súvisiacich s jazykmi, jazykovedou, literatúrou a literárnou vedou, slovesným umením a kultúrou. Je schopný navrhnúť a zvoliť vhodné postupy a implementovať ich do riešenia odbornej problematiky vrátane koncipovania projektov. Je pripravený vykonávať výskum s vysokou mierou tvorivosti a samostatnosti a vyhodnocovať jeho výsledky aj s profesionálnym využitím informačno-komunikačných technológií. Je kompetentný odborne predstavovať výsledky vlastných vedeckých pozorovaní, analýz, interpretácií a zovšeobecnení pred odbornou komunitou aj v cudzom jazyku. Dokáže zrozumiteľne a presvedčivo propagovať výsledky bádania širšej kultúrnej verejnosti. Ovláda študovaný jazyk alebo jazyky v ústnej a písomnej interakcii a v závislosti od potrieb konkrétneho študijného programu aj ďalší cudzí jazyk alebo jazyky blízkeho jazykového areálu. Je oboznámený so systematickými poznatkami z dejín literatúry, metodológiou literárnej vedy, s problematikou medziliterárnosti, dejín umeleckého prekladu a s literárnou komparatistikou. V prípade prekladateľa a tlmočníka pozná a prakticky ovláda metódy a princípy odborného a umeleckého prekladu, ako aj prekladateľské stratégie a postupy, pozná a ovláda techniky a postupy konferenčného tlmočenia v jeho konzekutívnej aj simultánnej podobe, pozná špecifiká komunitného tlmočenia a vie ich uplatniť v praxi, dokáže pracovať s terminologickými zdrojmi, korpunami a databázami, ovláda základné postupy manažmentu prekladov, vie pracovať s počítačovými programami podporujúcimi preklad a orientuje sa aj v oblasti post-editácie textov.</p> <p>Preukazuje vysoký stupeň pracovnej samostatnosti a predvídavosti v známom aj neznámom prostredí ako špecialista na konkrétny jazykový, geopolitický a etnokultúrny areál v dynamicky sa meniacom sociokultúrnom prostredí. Pozná právne a etické aspekty profesie prekladateľa a tlmočníka. Má rozvinuté inovatívne a tvorivé myslenie a vyhranený postojovo-hodnotový areál.</p>
---	--

4.3. Oblasti a rozsah vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré profilujú absolventa študijného programu tretieho stupňa v súlade s príslušnou úrovňou národného kvalifikačného rámca

<p>Vedomosti Zručnosti Kompetencie</p>	<p>Absolvent má odborné a metodologické vedomosti z viacerých oblastí študijného odboru alebo praxe, slúžiace ako základ pre inovácie a originalitu v praxi alebo výskume. Preukazuje vysoko špecializované dispozície a poznanie princípov a hlavných zásad študijného odboru v jeho vzťahovo-výkladovej komplexnosti, argumentačnej presvedčivosti a výpovednej hodnote vrátane interakcií so súvisiacimi odborními. Vyznačuje sa nezávislým, kritickým a analytickým myslením, ktoré aplikuje v dynamicky premenlivých podmienkach. Má rozvinuté predpoklady na riešenie náročných výskumných problémov s vysokým stupňom originality a spoločenského prínosu, na tvorivé formulovanie a programovanie vedeckých úloh. Je schopný reflektovať etické a spoločensko-kultúrne stránky vedeckej práce, zverejňovania jej výsledkov a ich tvorivej aplikácie v praxi. Pozná teoreticko-metodologické stránky a vedecké metódy výskumu so zameraním na kontextovú jazykovedu, inovačné procesy v skúmaných jazykoch alebo v konkrétnej jazykovej skupine, na literárno-historickú, literárno-teoretickú a literárno-kritickú reflexiu literárnych fenoménov príslušného spoločenského a etnokultúrneho areálu. Je pripravený individuálne a skupinovo projektovať, profesionálne organizovať, zreteľne určiť zameranie výskumu, produktívne koordinovať výskumný tím a spoločensky kultivovane naplňať vedecký výskum vo vymedzenej oblasti ako odborno-komunikačne kompetentný a metodicky fundovaný špecialista so značným interdisciplinárnym zázemím.</p>
---	---

	<p>Dokáže vyberať objekty vedeckého bádania, voliť techniky zisťovania, nadobúdania, verifikovania a spracúvania údajov a zvládnuť diagnostiku a prognózovanie vedeckého výskumu. Pozná konkrétne vedecké metódy základného výskumu a aplikovaného výskumu, ovláda efektívne organizačné formy a konceptualizáciu vedeckého problému a uplatňuje hlavné zásady vedeckej spolupráce v domácom a medzinárodnom rozmere. Rešpektuje hlavné manažérske podmienky a zásady kritiky a spracúvania domácich a zahraničných vedeckých podnetov, projektov a koncepcií. Ovláda postupy vedeckej diskusie, výber a používanie prostriedkov a foriem výskumnej metakomunikácie na publikovanie výsledkov v konkurenčne náročných podmienkach a uplatňuje ich samostatne pred odbornou komunitou a širšou kultúrnou verejnosťou v Slovenskej republike a v zahraničí. Uvedomuje si vývinové trendy a aplikačné možnosti filologických výskumov a je schopný reflektovať etické a spoločensko-kultúrne stránky vedeckej práce a jej tvorivého využitia v praxi. Vie presvedčivo argumentovať vzťahy medzi teóriou a empiriou, prichádzať s vlastnými závermi, originálnymi návrhmi a progresívnymi riešeniami problematiky v nosných oblastiach študijného odboru. Plánuje si vlastný rozvoj a ďalšie systematické vzdelávanie.</p>
--	--